

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI

AKTIESELSKAP

SPITSBERGEN, TURISTHYTTEN 1896

BERETNING FOR 52. DRIFTSÅR 1967—68

REPRESENTANTSKAPET 1967 — 68

ORDFØRER: *H.r.advokat Gunnar Greve sr.*

WISEORDFØRER: *Direktør Egill Langlo, Bergen*

<i>Direktør Erik Anker, Oslo</i>	<i>Direktør Egill Langlo, Bergen</i>
<i>Skipsreder Kjell Bruusgaard, Oslo</i>	<i>Generalkonsul Erling Lind, Oslo</i>
<i>H.r.advokat Gunnar Greve sr., Bergen</i>	<i>Professor Magne Mortenson, Trondheim</i>
<i>Skipsreder Johan Horn, Bergen</i>	<i>Kjøpmann Edv. Riisøen, Bergen</i>
<i>Skipsreder Kristian Gerbard Jebsen, Bergen</i>	<i>Skipsreder Hans Petter Westfal-Larsen, Bergen</i>

STYRET 1967 — 68

FORMANN: *H.r.advokat Henrik Ameln*

WISEFORMANN: *Direktør Ivar Lund*

H.r.advokat Henrik Ameln, Bergen

H.r.advokat Andreas Arntzen, Oslo

Skipsreder Helge Jakobsen, Tromsø

Direktør Ivar Lund, Bergen

Adm. direktør Fredrik Qvale, Oslo

ADMINISTRASJONEN 1967 — 68

Adm. direktør Ole Mellerud

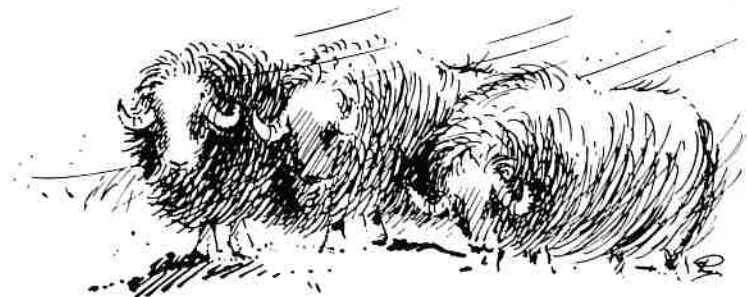
Salgsdirektør Atle Bjørkum

Tekn. direktør Knut Deiboll

Vintersjef Svalbard: Knut Ertsaas

Revisjon:

Statsaut. revisor Hans L. Markussen

52.

ÅRSBERETNING

*Store Norske Spitsbergen
Kulkompani*

A K T I E S E L S K A P

DRIFTSÅRET

1. APRIL 1967 · 31. MARS 1968

J.W.EIDES BOKTRYKKERI

STYRETS BERETNING

for driftsåret

1. april 1967 — 31. mars 1968

FORHANDLINGER MED STATEN. Etter langvarige forhandlinger med Industridepartementet er det i løpet av driftsåret oppnådd enighet om avtaler mellom vårt selskap og Den norske Stat vedrørende den fremtidige grubedrift på Svalbard.

Driftskontinuiteten er sikret gjennom en periode på ca. 10 år ved avtale om utbygging av selskapets grube 6. Videre er det inngått avtaler med henholdsvis A/S Adventdalens Kullfelt og med Den norske Stat om grunnlagsinvesteringer for systematiske undersøkelser av nye potensielle kullforekomster basert på en plan utarbeidet av vårt selskap. De planer som dermed er fastlagt i avtaleform vil etter hvert kunne føre selskapets virksomhet inn i en ny fase, med stor vekt på langtidsplanlegging og ekspansjonsmuligheter tilpasset det fremtidige industrielle marked for Svalbardkull. Disse grunnleggende positive trekk ved de inngåtte avtaler antas således å kunne få en avgjørende betydning for levedyktigheten av virksomheten på Svalbard også sett på lengre sikt. Ovennevnte avtaler er inntatt i St.prp. nr. 51 (1967—68) og godkjent av Stortinget ved vedtak av 20. mai 1968.

GRUBEDRIFTEN. Resultatet av driften 1967/68 må betegnes som lite tilfredsstillende. Produksjonsforholdene i de gamle grubene er for tiden meget problematiske.

I driftsåret utgjorde kullproduksjonen 372.082 tonn netto, mot budsjettert 395.000 tonn. Produksjonssvikten på ca. 23.000 tonn skyldes hovedsakelig lav effektivitet i grube 4, der det arbeides under vanskelige geologiske forhold nær skifergrensen.

Råkullkvaliteten har forverret seg inneværende år. Oppredningsverket har imidlertid gjennom tekniske forbedringer kunnet møte vanskelighetene slik at salgsproduktet er noe bedre enn foregående års.

Utskedet kvantum stein er økt ganske betraktelig, spesielt mot slutten av driftsåret.

Skipet kvantum i 1967 utgjorde 410.317 tonn og eget forbruk av kull i driftsåret 20.312 tonn.

Virksomheten har vært meget spredt, med produksjonsdrift i grubene 2, 4 og 5 og oppfaring i grube 6, foruten omfattende undersøkelsesarbeid i grube 7-feltet, grube 3-feltet og i Adventdalen.

Undersøkelsene i grube 7-feltet drives fortsatt under vanskelige geologiske forhold, med lav mektighet og kull av svak kvalitet. Undersøkelsene i grube 3-feltet har derimot gitt meget positive indikasjoner på et sannsynlig drivverdig felt med gode kvalitetskull i Longyearfløtsen. Oppfarringsarbeidene er i det vesentlige konsentrert i grube 6. I de gamle grubene er det bare gjennomført en begrenset tilleggsoppfaring. Åpningsarbeidene i grube 6 bekrefter tidligere antagelser om en meget god kullfløts der.

Tilgangen på vante grubearbeidere har vært relativt god, bortsett fra de vanlige vanskelighetene i sommermånedene.

Det har vært gjennomført endel rasjonaliseringstiltak ved driften, spesielt innen sektoren grubetransport, og for øvrig enkelte forsøk med nytt forbygningsmateriell på strossene.

Driften av uteanleggene har stort sett løpt tilfredsstillende. Bilverkstedet er utvidet og betydelig nytt transportutstyr er anskaffet. Kraftstasjonen har grunnet den spredte virksomhet vært sterkt belastet og endel mindre driftsforstyrrelser har forekommet. Uteavdelingens verksteder har vært engasjert i reparasjoner og vedlikehold av grubemaskineri, foruten større oppdrag i forbindelse med nyanleggene til grube 6.

Vannforsyningen til bysamfunnet har vært relativt tilfredsstillende, men på grunn av stadig økende forbruk må Isdammen snarest mudres ut for å få et større magasin.

Nyanleggene knyttet til grube 6 er under utbygging i takt med foreliggende tempoplan og beregnes fullført i løpet av sommeren 1969.

Vernetjenesten tillegges som tidligere stor vekt og sikringsavdelingen arbeider meget ansvarsbevisst, nær knyttet til driftsavdelingene. Skadefrekvensen har ikke vist økning i forhold til foregående år, tross vesentlig vanskeligere arbeidsforhold. Det utbetales premier og bonus til arbeidere som viser seg spesielt sikringsbevisste.

Ledelsen legger stor vekt på å orientere og rådføre seg med sine ansatte om bedriftens problemer, og samarbeidet mellom bedriftsledelsen og de ansatte og deres organisasjoner har vært godt.

Ved begynnelsen av vintersesongen 1967/68 var 857 personer bosatt i Longyearbyen. Av disse var 631 i selskapets tjeneste.

Regelmessige, månedlige flyforbindelser i vinterhalvåret ga anledning til tilleggsansettelser slik at belegget øket noe i løpet av vinteren. 60 arbeidere fikk permisjon i forbindelse med julehelgen og feiret julen i Norge.

En meget hårdnakket influensaepidemi i januar forårsaket stort sykefravær og produksjonstap. Helsetilstanden har for øvrig vært normal.

I april måned hadde Longyearbyen besøk av styret i Norsk Koksverk A/S, medlemmer av Stortingets Industrikomité og representanter for selskapets eget styre og administrasjon i Bergen. Norske bergingeniørers forening arrangerte samtidig sitt årsmøte i Longyearbyen.

Den økende flyforbindelse mellom fastlandet og Svalbard innebærer betydelige lettelser for selskapets administrasjon med hensyn til driftsopplegg og annen planlegging.

UTSIKTENE FOR NÆRMESTE DRIFTSÅR. Resultatet av driften i resten av overgangsperioden inntil grube 6 kommer i regulær produksjon høsten 1969, må forventes å bli lite tilfredsstillende.

Hovedtyngden av produksjonen må fortsatt bæres av grube 5, der gjenstående kullreserver er meget begrenset og forholdene mindre gode når det gjelder driften i feltet.

I grube 4 vil det ennå ta tid før produktiviteten kan komme opp mot det forventede.

Ved en viss forsering av produksjonen fra ytre del av grube 6 allerede førstkommende vinter, bør det være mulig å oppnå et forsvarlig årskvantum kull i driftsåret 1968/69 og derved begrense det økonomiske tap for selskapet i resten av den vanskelige overgangsperiode.

Selskapets styre og administrasjon ser positivt på mulighetene for relativt tilfredsstillende driftsresultater i grube 6-perioden. Overgangsårenes svake regnskaper gir derfor ikke noe representativt uttrykk for den forventede fremtidige driftsøkonomi.

SALG OG SKIPNING. Den europeiske kullnæring kjemper fremdeles med de problemer som konkurransen med andre energikilder innebærer.

Samtlige kullproduserende land i Vest-Europa sliter med avsetningsvansker, omstillingsprosesser og strukturendringer. Det kanskje mest markerte trekk i europeisk energibilde er at stengningen av Suez-kanalen ikke fikk den innflytelse som var ventet på den kvantumsmessige dekning av energibehovet i Vest-Europa. Nye forsyningslinjer for olje, uavhengig av Suez-kanalen, ble etablert meget hurtig og uten at kullene fikk den sjanse man hadde håpet på.

Et annet trekk i bildet er at United Kingdom meldte seg sterkt tilbake på det europeiske kullmarked og tilbød kull for levering over år fremover. Den øyeblikkelige virkning av denne utvikling har vært at europeiske kullforbrukere i stor utstrekning har om-kontrahert sine kjøp fra USA til UK og at hele prisnivået for kull på det europeiske marked dermed er blitt trukket nedover.

Denne utvikling har ikke fått virkning for oss i det regnskapsår denne beretning omhandler, idet våre prisforhandlinger fant sted før UK meldte seg på eksportmarkedet. Vi oppnådde faktisk en noe høyere pris ved våre utenlandssalg enn foregående år.

Totalt sett kom vi ut med praktisk talt samme fob. pris for våre kull som tidligere år.

Kvantumsmessig hadde vi ingen vanskeligheter med avsetning av et totalt skipningskvantum på ca. 410.000 tonn. Av dette kvantum gikk ca. 140.000 tonn til utlandet og ca. 270.000 tonn til Norge.

Av våre norske kunder avtok Norsk Koksverk A/S ca. 145.000 tonn, handelsimportørene i Nord-Norge ca. 65.000 tonn mens de resterende ca. 60.000 tonn gikk til norsk metallurgisk industri.

Transporten til og fra Svalbard har i år som tidligere vært utført av Jacob Kjøde A/S uten uhell av noen art.

Isforholdene må karakteriseres som normale. Brødr. Jakobsens rederi ytet assistanse med m/s «Norvarg» i en kortere periode ved den forholdsvis tidlige sesongåpning med første båt 12. mai fra Harstad, og i en kortere periode ved sesongavslutning med siste båt fra Advent Bay 26. november 1967.

REGNSKAP. Revidert regnskap for driftsåret 1. april 1967 til 31. mars 1968 fremlegges.

Vinnings- og tapskonto er gjort opp med et brutto driftsunderskudd på kr. 433.492,45. Avskrivninger på faste aktiva — herunder avskrivninger på tidligere aktiverte oppfaringsarbeider — er belastet regnskapet med kr. 2.676.115,07. Skatter er avsatt med kr. 45.220,—. Årets netto driftsunderskudd, kr. 3.154.827,52, er foreslått delvis dekket ved overførsel fra reservefondet med kr. 2.000.000,— og fra disposisjonsfondet med kr. 114.511,40. Underbalanse til fremføring blir deretter kr. 1.040.316,12.

Folketrygden ble innført for Svalbard fra 1. januar 1967. Denne trygd har i driftsåret 1967/68 påført selskapet utgifter på i alt 1.694.117,—. Dette representerer en merutgift for selskapet i driftsåret på ca. kr. 1.400.000 i forhold til tidligere trygdeordning.

Det er i regnskapsåret produsert 372.082 tonn kull, mens skipning og eget forbruk var på 430.629 tonn. I regnskapsåret er således kullbeholdningen gått ned med 58.547 tonn.

Som konsekvens av de vurderingsprinsipper som har vært praktisert i en årrekke har denne beholdningsreduksjon vært medvirkende til at årets driftsresultat presenteres med en forbedring på ca. kr. 2.700.000 i forhold til det faktiske resultat.

Kullbeholdningen pr. 31.3.1968 er for øvrig vurdert etter tilsvarende retningslinjer som i forrige års regnskap. Det samme gjelder beholdningen av driftsmateriell.

Selskapet har adgang til å foreta større avskrivninger på faste aktiva, men årets regnskapsførte avskrivninger ansees å være forsvarlige.

Av tilgangspostene under faste aktiva nevnes følgende større poster: Nye veier med kr. 29.000,—, utvidelse av bilverksted og nytt verksted grube 4 med i alt kr. 702.000,—, nytt grubemaskineri med kr. 301.000,—, rullende materiell med kr. 315.000,—, bunkringsanlegg kraftstasjonen med kr. 24.000,—, i alt ca. kr. 1.371.000,—.

I årsregnskapet er det påført opplysninger om låneopptak til påbegynte investeringer i ny grube, betegnet grube 6. Den i foregående års beretning nevnte bevilgning på kr. 7.400.000,— til dekning av forberedende anleggsarbeider vedrørende grube 6, er innarbeidet i låneavtalen med Staten.

I tillegg til de bevilgninger som gjelder låneavtalen bevilget Stortinget 20.5.1968 på statsbudsjettet for 1968 til undersøkelse av kullfeltet på Svalbard kr. 700.000,—. De i balansen registrerte kr. 569.217,10 og kr. 47.536,98 forutsettes dekket av denne bevilgning. Stortinget bevilget likeledes samme dato på statsbudsjettet for 1968 til A/S Adventdalens Kullfelt kr. 4.000.000,—. Denne bevilgning sammen med en tidligere utbetalt bevilgning stor kr. 19.667,94 forutsettes i sin helhet å utbetales Store Norske til dekning av selskapets forskuttering av undersøkelser i grube 7-feltet.

Det pr. 1.4.68 av Store Norske regnskapsførte gjenstående forskutterte beløp til undersøkelser i grube 7-feltet, kr. 1.233.791,42 — se balansen — forutsettes dekket ved senere salg av oppfaringskull fra dette felt eller medtatt til dekning i senere års statsbevilgninger for undersøkelser av feltet.

I alt har selskapet siden 1945 investert 90 millioner kroner på Svalbard — eksklusive de investeringer som er finansiert ved statsmidler. Til ansatte er det i samme tidsrom utbetalt i direkte arbeidslønninger og sosiallønn ca. 346 mill. kroner, hvorav i driftsåret 23.1 mill. kroner.

Det totale skipningskvantum siden krigen utgjør ca. 7.1 mill. tonn, hvorav til utlandet ca. 2.3 mill. tonn. Valutainntektene ved utenlandssalgene etter krigen motsvarer 239 mill. kroner.

Av selskapets statsgaranterte driftskreditt på inntil 9 mill. kroner var ved regnskapsårets utløp nyttet kr. 3.113.900,—. Ved Stortingsvedtak av 20. mai 1968 er statsgarantien forlenget til 1. januar 1971.

Bergen, den 31. mars 1968
10. september 1968

I styret for

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AKTIESELSKAP
Henrik Ameln Andreas Arntzen Helge Jakobsen Ivar Lund Fredrik Quale
formann

REGNSKAP 1967 - 1968

VINNINGS- OG TAPSKONTO 1/4 1967 - 31/3 1968

	1967/68	1966/67
Produksjon (tonn)	372.082	408.595
<hr/>		
Produksjonsinntekter	31.087.902,50	(1.000 kr.) 33.451
Refunderte utgifter Svalbard	1.917.747,84	33.451
	33.005.650,34	17.454
Direkte produksjonsomkostn. (ekskl. lønn stigere og formenn) ..	20.023.482,16	6.320
Bysamfunns- og andre sosiale omkostninger på Svalbard	7.006.722,03	2.822
Administrasjonsomkostn. Svalbard inkl. lønn stigere og formenn	3.042.993,72	26.596
Omkostninger Svalbard total	30.073.197,91	
pr. tonn produksjon 80,82 (65,09)		
Brannassuranse m.v.	273.887,60	326
Kulleksportavgift m.v.	316.939,—	316
Pensjoner, pensjonsforsikring	414.091,16	174
	31.078.115,67	27.412
Administrasjons- og salgsmkostninger Norge	1.723.188,76	1521
Godtgjørelse til representantskap, styre og forretningsfører	164.035,80	199
Driftsomkostninger total ekskl. renteutgifter pr. tonn prod. 88,60 (71,30)	32.965.340,23	29.132
Brutto driftsoverskudd grubedriften, eksklusiv renteutgifter	40.310,11	4.319
Andre inntekter (Strandgt. 209)	337.236,—	299
	377.546,11	4.618
Fragår: Renteutgifter netto (inkl. renter Strandgt. 209)	811.038,56	624
Brutto driftsunderskudd	— 433.492,45	3.994
Avskrivninger	2.676.115,07	3.951
	— 3.109.607,52	43
Avsatt til skatter	45.220,—	24
Netto driftsunderskudd	— 3.154.827,52	19

som foreslås:

Dekket av reservefondet med	2.000.000,—
Dekket av disposisjonsfondet med	114.511,40
Fremført til senere dekning	1.040.316,12
Sum	3.154.827,52

AKTIVA

BALANSE PR. 31/3 1968

PASSIVA

	1967/68	1966/67 (1.000 kr.)		1967/68	1966/67 (1.000 kr.)
Land- og gruberettigheter	1.206.000,—		↓	9.600.000,—	9.600
— årets avskrivninger	65.000,—	1.141.000,—		0	2.000
Åpnings- og oppfaringsarbeider grube 4 og 5	2.670.000,—			0	115
— årets avskrivninger	980.000,—	1.690.000,—			
Bygninger og bygningsmessige anlegg	6.650.480,—			61.064,43	70
+ tilkommet 1967/68	731.478,37			33.433,52	
	7.381.958,37			534.000,—	534
— årets avskrivninger	1.235.678,37	6.146.280,—		15.854.000,—	16.704
Maskiner, transportmateriell o.l.	605.900,—			3.585.093,40	2.012
+ tilkommet 1967/68	639.036,70			60.000,—	45
	1.244.936,70			11.642.997,31	10.802
— årets avskrivninger	282.136,70	962.800,—			
Undersøkelser grube 3 1966/67	308.876,91				
+ tilkommet 1967/68	402.644,46				
	711.521,37				
— bevilget ved Den norske Stat — andel	569.217,10	142.304,27			309
Undersøkelser Adventdalen Øst 1967/68	59.421,23				
— bevilget ved Den norske Stat — andel	47.536,98	11.884,25			0
Nyanlegg grube 6 1967/68	6.617.813,52				
— finansiert under avtale med Den norske Stat					
— se note til regnskapet	6.617.813,52	0			0
Restforskuttering grube 7 1966/67	2.856.624,69				
+ tilkommet 1967/68	2.396.834,67				
	5.253.459,36				
— bevilget ved Den norske Stat	4.019.667,94	1.233.791,42			2.857
Sum anlegg Svalbard		11.328.059,94			14.298
Faste eiendommer Norge	4.888.875,22				
+ tilkommet 1967/68	1.997,08				
	4.890.872,30				
— avgang 1967/68	12.811,62				
	4.878.060,68				
— årets avskrivninger	100.700,—	4.777.360,68			4.889
Øvrige driftsmidler Norge	89.700,—				
— årets avskrivninger	12.600,—	77.100,—			90
Beholdning driftsmateriell		5.062.521,60			4.681
Beholdning salgsprodukter		6.050.396,—			9.632
Andeler i andre selskaper		67.801,—			108
Verdipapirer		27.500,—			35
Kullkunder, beredskapslager og andre debitorer	3.368.741,05				
Lån ansatte	225.000,—				
Forskudd til leverandører	22.000,—				
Forskutteringer under avtaler med Staten	7.243.726,50	10.859.467,55			7.203
Kassabeholdning er inkl. Svalbardpenger		2.042.242,45			930
Innestående i bank og på postgiro		4.389,80			16
Driftsunderskudd 1967/68	3.154.827,52				
Fragår: Overført fra reservefondet	—2.000.000,—				
Overført fra disposisjonsfondet	—114.511,40				
Underbalanse		1.040.316,12			
		41.337.155,14			41.337.155,14
		41.882			41.882

Aksjekapital	9.600.000,—	9.600
Reservefond	0	2.000
Disposisjonsfond	0	115
Fond til sosiale formål på Svalbard I	27.630,91	
Fond til sosiale formål på Svalbard II	33.433,52	70
Udisponert erstatning vedr. brannskade		534
Partialobligasjonslån og annen pantegjeld på selskapets eiendommer	15.854.000,—	16.704
Svalbardpenger i sirkulasjon	3.585.093,40	2.012
Avsetning til skatter	60.000,—	45
Andre kreditorer og avsetninger	11.642.997,31	10.802
(herav kassakredittgjeld kr. 3.113.923,05).		
Garantiansvar	11.850,—	
Diskonteringsansvar	671.292,—	

Den norske Stat har ydet selskapet et investeringslån, stort kr. 32.000.000,—, med betinget tilbakebetalingsplikt på vilkår og under avtale som er inntatt i St.prp. nr. 51—1967/68, kfr. stortingsvedtak av 20/5 1968. Midlene skal anvendes til utbygging av ny grube, betegnet grube 6.

Da selskapet ikke har vanlig kreditoransvar for investeringslånet, idet lånevilkårene bl.a. prioriterer lånet etter aksjekapitalen ved eventuell likvidasjon, er lånet og de tilhørende investeringer ikke regnskapsført som aktiva eller passiva i selskapets årsbalanse.

I 1966/67 ble investert av disse midler 2.070.539,79

I 1967/68 er investert av midlene 6.617.813,52

I alt investert av avtalemidlene for utbygging av grube 6

pr. 31/3 1968 8.688.353,31

Bergen, 31. mars 1968
10. september 1968

I styret for

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AKTIESELSKAP

Henrik Ameln Andreas Arntzen Helge Jakobsen Fredrik Qvale Ivar Lund
formann

Ole Møllerud
adm. direktør.

Lars Teigland
økonomisjef

Regnskapet er revidert av meg. Jeg viser til revisjonsberetning avgitt den 10.9.68.

Hans L. Markussen
statsaut. revisor

*F*oranstående årsberetning med vedb-
tet utdrag av Vinnings- og Tapskonto
er godkjent i representantskapsmøte i dag
til fremleggelse på generalforsamlingen
med innstilling om at regnskapet god-
kjennes og at styret bevilges ansvarsfri-
het for forretningsførselen.

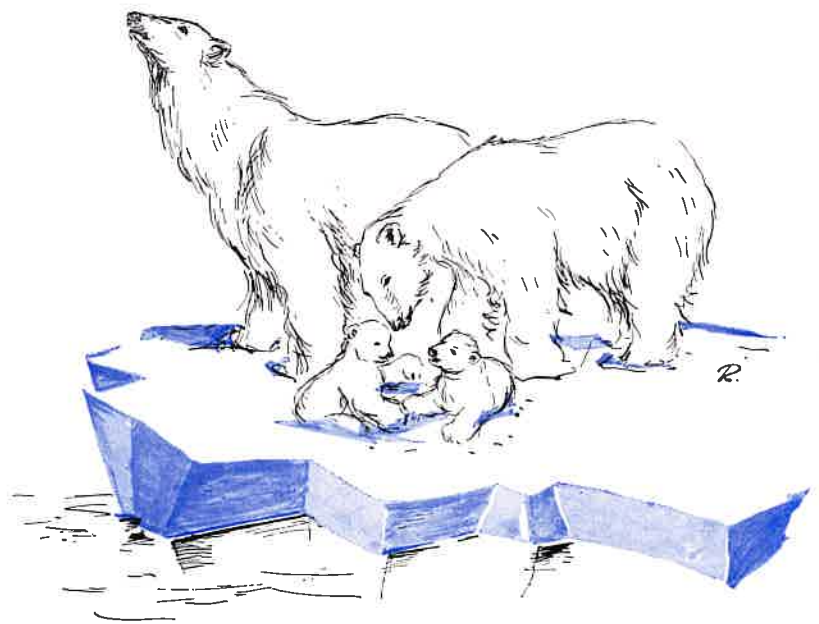
Den ordinære generalforsamling er beslut-
tet avholdt den 21. oktober 1968 kl. 13.00
på selskapets kontor i Strandgaten 209,
Bergen.

Bergen, 10. september 1968

GUNNAR GREVE S.r.

Representantskapets ordfører

BILDER OG KART

1

2

1 Forberedelse til diamantboring for marmor. Blomstrands- halvøya, Kongsfjorden.

2 Utbygging av nyanlegg grube 6.

3 Goësvannet, Hornsund.

4 Isbjørner — *Ursus maritimus*.

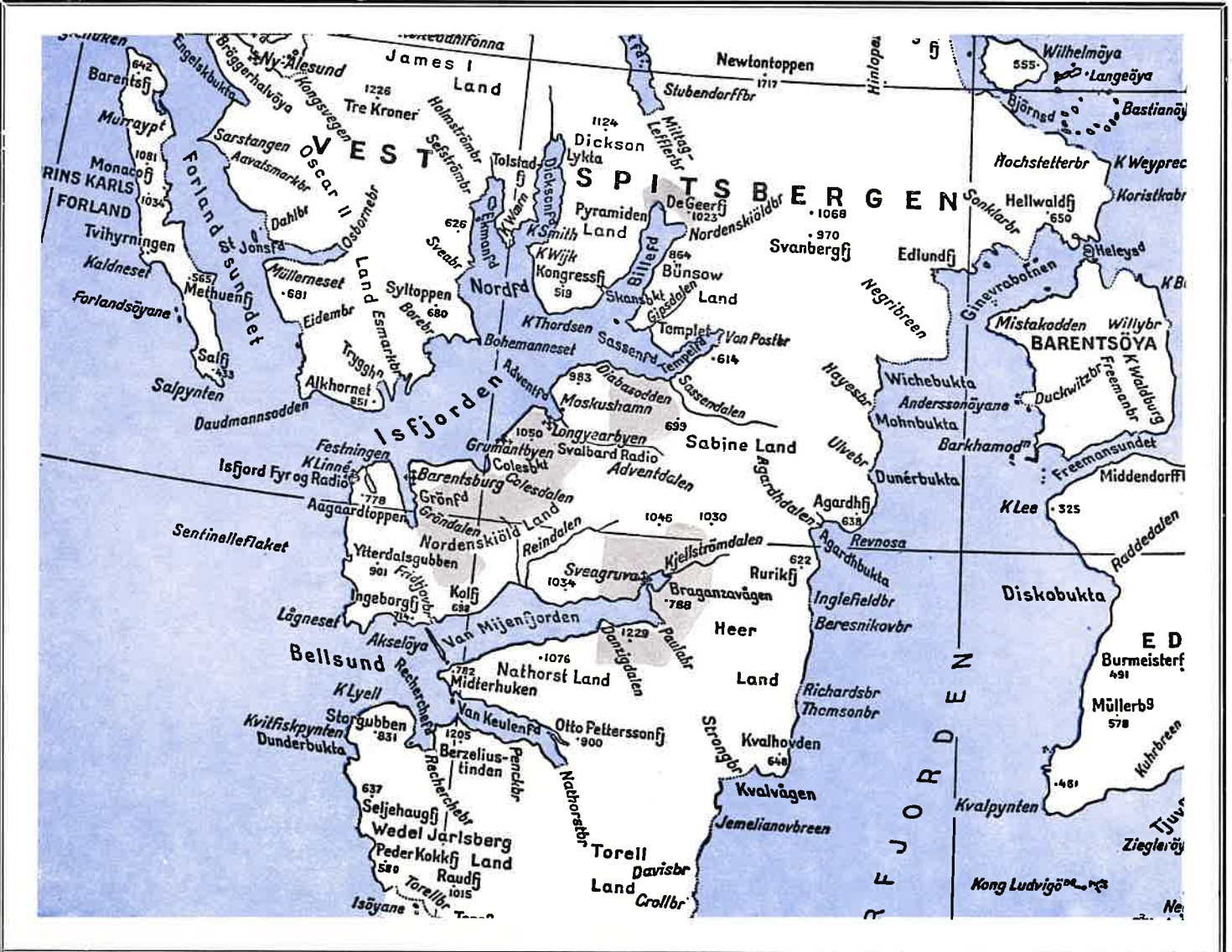
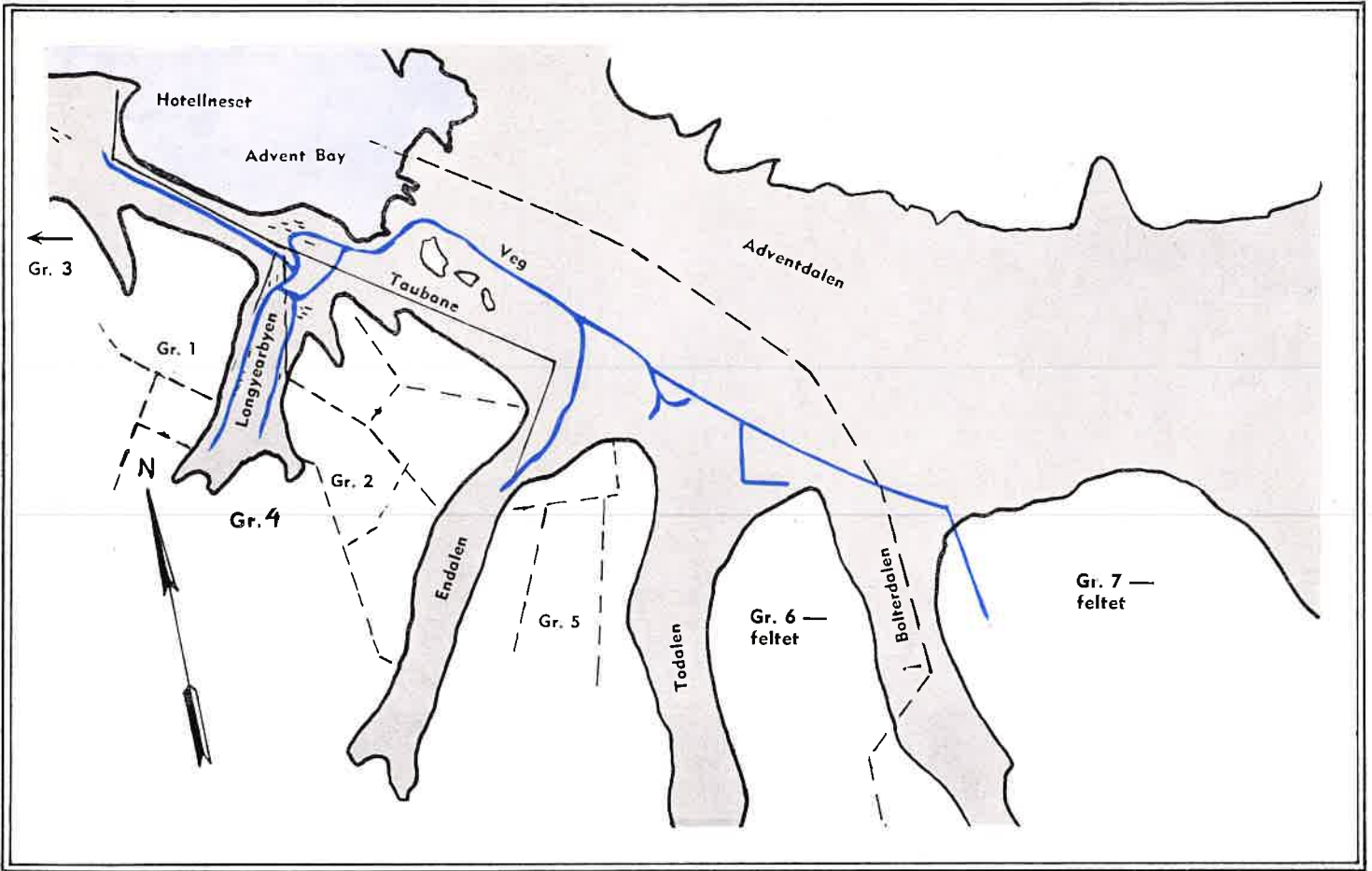

3

4

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry, no matter how small, should be recorded to ensure the integrity of the financial statements. This includes not only sales and purchases but also expenses and income. The document also highlights the need for regular reconciliation of accounts to identify any discrepancies early on.

In addition, the document provides a detailed breakdown of the accounting cycle, from identifying the accounting entity to preparing financial statements. It explains how each step contributes to the overall accuracy and reliability of the financial data. The document also includes a section on the importance of internal controls, which are designed to prevent errors and fraud.

The second part of the document focuses on the practical application of these principles. It provides a series of examples and exercises that illustrate how to record transactions, calculate balances, and prepare financial statements. These examples cover a wide range of scenarios, from simple sales and purchases to more complex transactions involving multiple parties and accounts.

Finally, the document concludes with a summary of the key points discussed. It reiterates the importance of accuracy, regular reconciliation, and the use of internal controls. It also provides a list of resources for further study and a contact information for the author.